

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6473
Tarih : 23.07.2024

10/1661

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Karşılıksız çeklerin ve protestolu senetlerin artış nedenlerinin, bu durumun ekonomik ve sosyal etkilerinin detaylı bir şekilde incelenmesi, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi ve bu önlemlerin uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104' üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

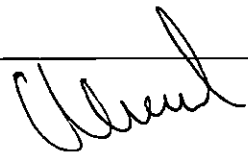
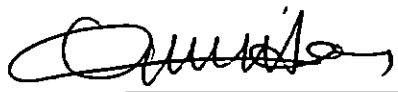
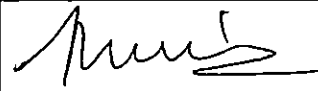
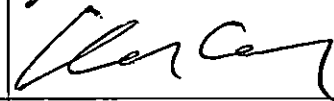
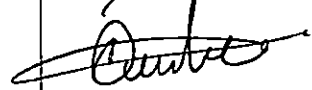
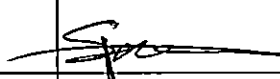
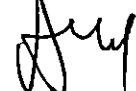
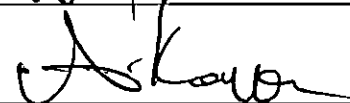
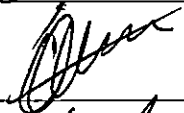
Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

GEREKÇE

Karşılıksız çeklerde yaşanan ciddi artış ve protestolu senetlerde görülen endişe verici tablo, Türkiye’de ekonomik istikrarın ve ticari güvenin sarsıldığını göstermektedir. 2024 yılının ilk altı aylık döneminde karşılıksız çek sayısı yüzde 78,7 oranında artarak 62 bin 597’den 111 bin 886’ya yükselmiş, karşılıksız çıkan çeklerin parasal tutarı ise yüzde 254 oranında artarak 19 milyar liradan 67,9 milyar liraya çıkmıştır. Ayrıca, protesto edilen senetlerin sayısı 87 bin 497’ye ulaşırken, bu senetlerin tutarı 13 milyar 981 milyon 807 bin liraya yükselmiştir. Bu durum, kredi faizlerinin artması ve nakit akışının bozulması ile ticaretin ciddi şekilde zorlandığını ve işletmelerin mali yüklerinin arttığını göstermektedir.

2023 yılının aynı döneminde karşılıksız çeklerin yüzde 24,3’ü ödemesi karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra yapılırken, bu yıl bu oran yüzde 15,6’ya düşmüştür. Benzer şekilde, karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödemesi yapılan çeklerin parasal tutarının oranı yüzde 23,5’ten yüzde 13,7’ye gerilemiştir. Ocak-Haziran 2024 döneminde, karşılıksız işlemi yapılan çek tutarının en yüksek olduğu iller İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Bursa olmuştur. Protestolu senetler ise, geçen yılın aynı dönemine göre adet olarak yüzde 5 azalsa da tutar olarak yüzde 181 artmıştır.

Bu veriler ışığında, karşılıksız çeklerin ve protestolu senetlerin artış nedenlerinin, bu durumun ekonomik ve sosyal etkilerinin detaylı bir şekilde incelenmesi, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi ve bu önlemlerin uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını teklif ediyorum.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlar
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	Ö. Sakı
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	A. Doğan
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	Z. Uçar
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	